

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dvbivm I. quæ divisiones Quantitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

XLIII. Respondeo 2°, vel Substantiam secundum se dividi ut Vniversalem reduplicativè seu formaliter, vel specificativè seu materialiter; ita ut illa, quæ est Vniversalis in actu exercito dividatur. Si 1um, nequit dividi in 1^{am} seu singularem Substantiam, quia 1^a non est Vniversalis. ut Vniversalis reduplicativè, sed specificativè ut summum: si 2um, nequit dividi in 2^{am}, quia ut sic est 1^a nam Substantia Vniversalis ut Vniversalis specificativè, est multæ singulæ & 1^a, aptæ concipi conceptu universalificante, quæ sunt unum è membris dividendibus, & dividi non possunt in 2^{am}, sive Vniversalem in actu signato, ut patet. Quod autem aliqui adferunt ex D. Thoma, Substantiam secundum se non dicere nisi prædicata sua essentialia, inter illa includunt hæcceitatem, vel omnino falsum est; quia præterquam quod supra Disp. 4. de Specie Dub. 2^a. ostendimus, hæcceitatem esse magis rigorosè essentialiam, quam sit Differentia specifica, omnia prædicata essentialia ex parte objecti sive naturæ sunt formalissimè hoc, ut probatum est Tract. 1°. Disp. 2^a Dub. 4° & Tract. 2°. Disp. 5^a. de Individuo Dub. 3°. nisi sumantur formaliter ut confusè concepta in actu exercito; verum hoc modo sunt unum ex membris dividendibus, ut constat ex dictis.

XLIV. Probatur 2°, quia Substantia prædicamentalis considerata præcisè secundum essentiam est in communi & abstracta, ut patet ex dictis. Quo posito, sic argumentor, vel Substantia præcisè considerata secundum essentiam, dividitur in modos

substanti Accidentibus primariò & individualiter, ac secundariò & Vniversaliter, formaliter ut in communi & abstracta, vel materialiter: si 1um, ergò divisum includit unum è membris dividendibus, scilicet modum substanti accidentibus secundariò & Vniversaliter: Si 2um, ergò includit alterum scilicet modum substanti accidentibus primariò & individualiter, quia ut sic est ipsæ Substantiæ singulares, ut diximus. Ergò divisio Substantiæ præcisè considerata secundum essentiam tamquam Substantiæ in duos substanti accidentibus modos, primariò scilicet & individualiter, & secundariò ac Vniversaliter nulla est, propter rationem supra datam. Ex his

XLV. Colliges. allatam divisionem nullatenus esse communem univocam in duo univoca univocata, quia hæc deberet aliquid addere supra rationem communem, & præterea illa ab illis perfectè præscindere, quæ hic non reperiuntur.

RESOLUTIO II.

XLVI. Dico 2°. allata divisio non est vera divisio, sed enumeratio Substantiarum, quæ sub Substantia principe sive supremo Genere collocantur, quasi diceretur; sub Substantia prædicamentali in Genere, alia est Vniversalis, alia singularis; sub Platone, alius secundus Discipulus, alius primus, &c.

XLVII. Probatur, quia ut Resolutione 1^a. probatum est, non apparet quodnam ibi sit divisum & qualis sit divisio, ergò, &c.

DISPUTATIO SECUNDA

De Quantitate.

D V B I V M I.

Quæ divisiones Quantitatis.

XLVIII. Nullam definitionem Quantitatis hic tradit Aristoteles, sed ad illius divisiones immediatè procedit. Quare, sit

RESOLUTIO.

XLIX. Dico Quantitas dividitur 1°. in discretam & continuam.

I. Discreta est cuius partes nullo termino communi copulantur, ut binarius, ternarius, &c.

II. Continua è contrà cuius partes termino communi copulantur, ut linea, superficies, &c. Vbi per terminum aliquid indivisibile intellige, vel simpliciter, ut instans in tempore, punctum in linea; vel secundum quid, id est, secundum unam dimensionem, ut linea in superficie, superficies in corpore: hæc autem dicuntur terminus communis, quia sunt finis unius partis, & initium alterius.

III. Quantitas Discreta subdividitur in successivam & permanentem. Discreta successiva est, cuius partes, nec termino communi copulantur, nec possunt esse simul, ut oratio.

IV. Discreta permanens est cuius partes non copulantur termino communi, sed tamen possunt esse simul, ut numerus rerum permanentium, qui ulterius subdivi-

vidi potest in binarium, ternarium, &c.

LV. Quantitas continua etiam subdividitur in successivam & permanentem.

LV. Continua successiva est cuius quidem partes termino communi copulantur, sed non possunt esse simul, ut tempus.

LVI. Continua permanens est cuius partes termino communi copulantur, & possunt esse simul, ut linea. Quantitates autem continuas Aristoteles quinque adfert; lineam scilicet, superficiem, corpus, locum & tempus.

LVII. Linea est res longa, carens latitudine & profunditate, cuius partes puncto copulantur.

LVIII. Superficies est res longa & lata, carens profunditate, cuius partes linea copulantur.

LIX. Corpus est res sive longitudo (ut excludas corpus completum de prædicamento substantiæ, & incompletum partem viventis) lata & profunda, cuius partes superficies copulantur. Pro quibus

XX. Nota Mathematicos, ut facilius quid linea, superficies & corpus concipiant, rectè sibi representare ex recto fluxu puncti fieri lineam, ex fluxu lineæ superficiem, & ex fluxu superficiæ corpus.

XI. Locus est superficies corporis continens locatum, ut v. g. aeris superficies, quæ proximè ambit turrim.

LXII. Tempus denique est quantitas successiva, cuius partes instanti copulantur: partes autem temporis sunt præteritum, præsens & futurum.

LXIII. Dividitur 2°. Quantitas in Quantitatem per

per se, & Quantitatem per accidens. Quantitas per se est, quæ est Quantitas essentialiter & ratione sui præcisè, ut linea, tempus, &c.

LXIV. Quantitas per accidens est, quæ ratione alterius & non ratione sui præcisè, est quantitas, sic albedo ratione superficies in qua recipitur, est quantitas.

LXV. Dividitur 3°. in Quantitatem habentem positionem partium, sive situm, & in non habentem; ad hunc autem situm duo requirunt Philosophi, continuationem scilicet & cõexistentiam partium; hinc linea, superficies, &c. sunt Quantitates habentes positionem partium; numerus verò & locus non habentes.

D V B I V M I I.

An Quantitas molis sit accidens aliquod realiter distinctum à materia 1^a.

R E S O L U T I O.

LXVI. Dico, cum Nominalibus, Okamo in 4um q. 4. & quodlib. 4° a. q. 29. Gabriele in 4um dist. 10. q. unica. Majore in 2um dist. 12. Eximio P. Nostri Bachone in 3um dist. 15. art. 2° § 3° ubi ait, Corpus de Genere substantia formaliter ex seipso habet partem extra partem & non tantum per Quantitatem (puta situale) quæ est accidens. Hancq; Sententiam putat P. Arriaga Disp. 5^a Metaph. n. 10. probabiliorem contra Scotistas & Thomistas & Suarez è Societate, Hurtadum, Oviedum, Comptonum & Anthonium Rubium (qui non satis consideratè, ut postea patebit, ait, affirmativam esse in Philosophia evidentem, & negativam è contrà (si de supposita) ægrè aut nullo modo defendi posse) Quantitas molis non est Accidens aliquod realiter distinctum à materia 1^a.

LXVII. Probatur 1°. quia, ea realiter identificantur, & frustra realiter multiplicantur, aut dividuntur, quorum nulla sunt signa realis distinctionis; sed talia non sunt materiæ 1^a & Quantitatis, ergò, &c. major patet; quia alioqui frustra essent illa signa, nec realiter identificata à realiter distinctis discernere possemus, ut consideranti patebit. Probatur minor, quia si aliqua essent talia, maximè ex mysterio Eucharistiæ deducerentur; sed ex illo deduci non possunt: probatur hæc minor, quia independentè à mysterio isto, probanda est realis distinctio Quantitatis à materia, quandoquidem illud solum convincat abesse materiam v. g. & remanere quantitatem situalem accidentium, quæ semper in eodem statu permanet, quamdiu virtute agentis circumstantis, (quod semper habet concursus Dei paratum ad augendum per rarefactionem vel aliter, aut minuendum per condensationem, vel aliter, extensionem illam situalem specierum, ut experientia docet) non augeatur aut minuitur. Vnde extensio ista potius refundi debet in defectum talis agentis, quam in Quantitatem molis ab ea realiter distinctam: sicut enim materia 1^a. sine Quantitate realiter à se distincta retinet 1^{am}. Quantitatem situalem, quam à Deo in creatione accepit, donec virtute agentis circumstantis augeatur aut minuat, ita & illa Accidentia, ergò, &c.

LXVIII. Dices, fortè hinc sequi 1°. nullam dari Quantitatem molis distinctam realiter ab entitate

cujuslibet entis materialis: 2°. materiam 1^{am}. non nisi per Accidens & ob defectum circumstantis agentis potentis ejus extensionem situalem augere vel minuire, habere tantam vel tantam extensionem situalem; non verò ex Propria exigentia intrinseca; sic ut, quoddam punctum materialiter non reducatur, non procedat ab intrinseco, sed ex defectu extrinseco, unde penetratio dimensionum in Eucharistia, non erit miraculosa: hæc autem sunt contrà omnium auctoritatem, & periculosa, ergò, &c.

LXIX. Respondeo ad 1^{am}. sequelam, multitudinem quidem partium esse de essentia materiæ sive corporis, prout spiritui opponitur; juxta illud Eximii P. Nostri Bachonis in 3um dist. 15. art. 2° § 3°. Definitio corporis est, quod est illud, quod extenditur, quoad omnes partes secundum Commentatorem 3° Phys. Comm. 43° ergò repugnat quoddam sit corpus, nisi intelligatur habere partes extra partes actuali extensione & formali, & non virtuali tantum. Quantitatem autem molis realiter distinctam ab entitate cujuslibet entis materialis minimè agnoscendā puto; quandoquidem totum, quod Quantitas faceret, satis salvetur in Quantitate situali, in esse tantæ vel tantæ extensionis, determinata ab ipso producente entitatem materialem, & defectu agentis circumstantis, potentis illam extensionem situalem augere vel minuire; ut quid enim entia sine necessitate multiplicare, & miracula, pro separatione reali istius Quantitatis à materia, de quo iterum infra?

LXX. Respondeo 2°. concedendo 2^{am}. sequelam, sed nego indè sequi penetrationem dimensionum ultra naturalem virtutem agentium circumstantium, qualis est in Eucharistia, non esse miraculosam. Hinc

LXXI. Colliges, contrà alios, tantum abesse, ut multiplicemus hic miracula, quin potius ea omnino minuiamus. præsertim cum aliundè ibi remanere potentiam receptivam instrumentalem à materia realiter distinctam supponamus, de quo Disp. 2^a. Physic. Dub. 4°. Tract. 1°.

LXXII. Probatur 2°. si Quantitas molis esset realiter distincta à materia 1^a, necessariò præsupponeret materiam quantam actu entitativè, ut omnes Adversarii fatentur. Sed hoc dici non potest, ergò, &c. Probatur minor; quia, cum eodem modo se habeat albedo v. g. formalis ad subjectum suum, quo Quantitas formalis ad entitativam, albedo præsupponere deberet partem entitativè actu album, & consequenter peccatum animam hominis entitativè actu peccatricem, &c. sicut Quantitas formalis præsupponit materiam entitativè actu quantam; frustra autem in forma duo realiter distinguuntur formale & materiale, nec ulla est necessitas agnoscendi albedinem unam v. g. quæ sit entitativè albedo & non formaliter, & aliam, quæ sit entitativè & formaliter albedo, quod fieri, propter rationis paritatem, deberet: imò absurdum videtur, animam Christi fuisse actu entitativè peccatricem, quod tamen indè sequitur, ergò, &c.

LXXIII. Dices fortè materiam 1^{am} independentem à Quantitate formali non habere partes, ita Soncinas 5°. Metaph. quæst. 22. & plerique Thomistæ, ergò, &c.

LXXIV. Respondeo, negando assumptum, quia transubstantiari potest media tantum pars panis, eadem Quantitate remanente; item & corrumpi media pars alià remanente simul cum tota Quantitate,